

Dabas aizsardzības pārvalde

Sietiņezis

Publicēts: 17.11.2020.

Atjaunināts: 20.09.2021.

Sietiņezis veido trīs lielāki vidusdevona Sietiņu svītas smilšakmeņu atsegumi.

Sietiņezis ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas dabas simboliem, plaši zināms un iecienīts tūrisma objekts, arī vieta ar kuru saistās teikas.

Avota ūdens izmantojams kā kvalitatīvs dzeramais ūdens.

Sietiņezis. Foto: Andris Soms

Aizsardzības kategorija: aizsargājams ģeoloģisks un ģeomorfoloģisks dabas piemineklis, atrodas [Gaujas Nacionālajā parkā](#).

Kods: LV0441990

Administratīvais iedalījums: Valmieras novads, Vaidavas un Kocēnu pagasts

Pārvalde: Dabas aizsardzības pārvaldes struktūrvienība [Vidzemes reģionālā administrācija](#).

Robežu shēma

[Robežu shēma uz ortofoto pamatnes](#)

Normatīvie akti

[Ministru Kabineta noteikumi Nr. 175 "Noteikumi par aizsargājamiem ģeoloģiskajiem un ģeomorfoloģiskajiem dabas pieminekļiem"](#)

[Ministru Kabineta noteikumi Nr. 317 "Gaujas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"](#)

Vispārējs raksturojums

Teritorija ir izvietojusies Ziemeļvidzemes zemienes, Burtnieka līdzenuma dienvidu daļā, Gaujas senlejā.

Sietiņiezi veido trīs lielāki vidusdevona Sietiņu svītas smilšakmeņu atsegumi.

Sietiņu svītas stratotipa atsegumā novērojama slāņojuma un tā elementi (slīpslāņojuma raksturs, slāņu krituma virzieni u.c) liecina par paleoģeogrāfisko situāciju. Pats Sietiņiezis kā forma un tā atsegumi ir liecība par glaciālo un upes erozijas procesu darbību apledojuuma noslēgumā un pēc tā. Zinātniski nozīmīgi ir glaciālā reljefa veidojumi – subglaciālās iegultnes, kas ir Gaujas senlejai paralēlas (Sietiņieža „aizmugurē”), gan arī kā sīkāki atzari, kas saposmo galveno atsegumu. Ar to veidošanos saistīta arī Sietiņieža Velnalas izcelsme.

Atsegumu virsmas, to fragmentējums un atsegumus ietverošās reljefa formas ir veidojušās pēdējā apledojuuma noslēgumā, pirms 12 000 gadu un senāk, Gaujas senlejas veidošanās laikā. Gaujas sānu erozija, salīdzinoši, mazāk intensīvi turpina smilšakmeņu atsegumu veidošanas un erozijas procesu.

Sietiņieža augšgalā, pie Gaujas līmeņa atrodas avots ar ūdensdevi 6 l/sek. Tas ir viens no lielākajiem Ziemeļvidzemes avotiem. Avota ūdensguves teritorija ir ar mežu klāta un tajā ir plāna un fragmentāri izplatīta kvartāra nogulumu sega, tieši zem kuras paguļ vidusdevona Sietiņu svītas baltie kvarca smilšakmeņi ar māla un aleirolīta starpslāņiem, tāpēc avota ūdens satur maz minerālvielu („mīksts” ūdens).

Objektu veido Sietiņu svītas baltie kvarca smilšakmeņi. Pēc sākotnējās nogulsnešanās tie pārcietuši ilgstošu izskalošanas darbību caur tiem filtrējošos gruntsūdeņu un nokrišņu ūdeņu ietekmē, kā rezultātā iezī ir saglabājušās tikai ķīmiski visizturīgākās minerālās sastāvdaļas. 99% no smilšu graudiem veido kvarcs.

Kopumā, krāšņie smilšakmens atsegumi kopā ar senlejas nogāzes reljefa mikroformām, Gaujas ieleju, mežiem un avotu veido izcili izteiksmīgu un estētiski augstvērtīgu ainavu - īpašu teritoriju gan no ģeoloģijas un hidroģeoloģijas, gan bioloģijas viedokļa.

Sietiņieža atsegumi ir zinātniski nozīmīgi kā vidusdevona Živeta stāva Sietiņu svītas stratotips. Sietiņiezis ir viens no nozīmīgākajiem Latvijas dabas simboliem, plaši zināms un iecienīts tūrisma objekts.

Avota ūdens izmantojams kā kvalitatīvs dzeramais ūdens.

Teritorijā atrodas Eiropas Savienības aizsargājami biotopi: upju straujtecēs un dabiski upju posmi (3260), veci vai dabiski boreāli meži (9010*), veci vai dabiski boreāli meži (9180*).

Dabas datu pārvaldības sistēma
OZOLS

Citi dati par šo un citām Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.daba.gov.lv/lv/sietiniezis>